

KOSS FATME VART BERGA.

Far var domar i Akara. Han hadde tri born. Eg var den eldste, og hadde ein bror og ei syster som var mykje yngre.

Daa eg var tjuge aar gamal, tok ein far-bror meg til oppfostring. Han gjorde meg til ervingen sin paa det vilkaaret, at eg skulde vera hjaa han til han døydde. Men han vart ein gamal mann, so at eg kunde fyrst sleppa heim att for tvo aar sidan. Daa frette eg um alle tilburdane heime og hørde kor god Gud hadde vore som hadde vendt alt til det beste.

Bror min, han Mustafa, og Fatme, syster mi, var mest jamgamle. Det var i høgdi eit par aar som skilde.

Dei var hjartans glade i kvarandre og gjorde alt dei vann til aa letta far i alderdomen.

Daa Fatme var sekstan aar gamal gjorde bror min eit gjestebod for ho. Han baud til seg alle leikesysterne hennar og sette fram aat dei av beste slag. Og daa kvelden kom, baud

han dei med paa ein liten sjøtur. Dette vilde Fatme og gjestene meir enn gjerne. Det var godvêr, og byen tok seg fager ut fraa sjøen um kvelden.

Gjentone lika seg so godt der utpaa, at dei tagg og bad bror min um aa ro endaa lenger ut. Det gjorde han daa, men var lite huga paa det. For dei hadde set eit røvarskip utpaa fjorden for eit par dagar sidan.

Ikkje langt ifraa byen stikk eit nes ut. Dit vilde gjentone og sjaa soli siga i havet. Men best dei rodde kring neset, fekk dei sjaa ein baat med væpna folk koma roande imot seg.

Bror min ottast ilt og bad rorskaren snu inn att til land. Det var ikkje likt til han hadde vore redd utan aarsak; for den andre baaten kom setjande etter, naadde dei mest att, og skar seg inn imillom dei og faste landet.

Daa gjentone skyna det var faare paa ferd, sprang dei upp, skraala og skreik og bar seg ille. Mustafa freista aa tala dei til rette og bad dei sitja stilt, so dei ikkje kvelvde baaten. Men det var faafengt, kva han sa; dei lydde ikkje. Og daa den andre baaten med kvart hala innpaa dei, fór alle burt til *ei* side, so baaten gjekk rundt.

Imedan hadde folk fraa land vorte vår denne framande baaten, og tykte han fór underleg aat. Dei visste som sagt at eit røvarskip var i leidom, og no sette fleire baatar ut

fraa land til aa hjelpa, um noko stod paa. — Dei kom nett i hogget til aa fiska upp dei arme gjentone. I det oppstyret som vart, hadde den framande baaten kome seg burt.

Gjentone tok dei upp, sume i ein baat og sume i hin, so det gjekk ei tid fyrr dei fekk greide paa, um alle var berga.

Endeleg kom dei etter, at syster mi og ei til var burte. Samstundes fann dei i ein av baatane ein framand mann som ingen drog kjensel paa.

Daa Mustafa truga han paa livet, stod han til, at han hørde til paa ei røvarskute som laag ankra tvo mil derifraa. Kameratane hadde rott ifraa han, daa han kasta seg i vatnet og vilde berga gjentone. Han fortalde òg, at han hadde sét, at dei hadde tvo med seg i baaten, daa dei rodde burt.

Gamle far vart plent fraa seg av sorg, og Mustafa var ikkje mindre usæl. Det var ikkje berre det, at han hadde mist den kjære systeri og at han sjølv var skuld i dette. Men den drosi som var røva i lag med Fatme var han løynleg trulova med. Han hadde berre ikkje vaaga aa segja det til far, med di ho var av fatigfolk.

Far var ein hard mann. Daa sorgi hadde gjeve seg noko, kalla han Mustafa til seg og sa til han:

«Det er di skuld, at eg hev mist min alder-

doms trøyst og glede. Gakk burt; eg bannar deg i all æve. Eg bannar deg og alle som kjem etter deg. Einast um du gjev meg Fatme attende, løyser eg deg fraa vaabøni!»

Dette hadde arme bror min ikkje venta. Han hadde longe sett seg fyre, at han vilde leita upp systeri og kjærasten og var nett meint paa aa beda far um signingi hans paa ferdi. Og so fekk han vaabøni i staden.

Men hadde han fyrr vore modlaus og nedfor, vart han trassig og staalsett no. Han gjekk til den sjørøvaren dei hadde fanga og spurde han ut um skipet og ferdi deira, og fekk vita, at dei dreiv med slavehandel og skulde halda stor marknad i Balsora.

Daa han kom heim att og skulde bu seg til ferdi, var det som far blidkast noko, for han sende han ein full pengepung til aa hava med paa ferdi.

Mustafa tok no i veg. Han vilde fyrst til Balsora og tok landevegen; det gjekk ikkje skip til Balsora fraa den vesle byen. Han laut soleis skunda paa, so han ikkje skulde koma seinare fram enn sjørøvarane.

Han hadde god hest og ingen ting aa draga paa, so han vona at han skulde vera framme paa seks dagar. Men um kvelden fjorde dagen kom tri mann og tok paa han. Han saag dei hadde gode vaapen og var sterke handfaste karar, og so ropa han til dei, at han gav seg; han

kunde fyrr vera av med pengane og hesten enn med livet.

Dei steig av hesten, tok bror min og batt han. Og so bar det av garde med han; ingen mælte eit ord. — Mustafa gav upp all von; det var nok vaabøni som sette inn. Kor skulde han berga syster si og Zoraide, no han hadde mist alt han aatte!

Dei kunde vel ha ride ein times tid, so svinga dei inn i ein liten avdal. Nede i dalbotnen stod paalag tjuge telt, og kamelar og gilde hestar stod bundne der ikring.

Bror min vart teken inn i eit telt som var noko større enn dei andre. Paa ein putebenk sat ein liten gamling. Han var heskjeleg ljot og svartbrun i hudi. Endaa han skapte seg til, so ein skulde tru, han var noko til kar, skyna Mustafa snart, at det ikkje var han som aatte teltet. For røvarane spurde puslingen:

«Kvarhelst er hovdingen?»

«Han er ute paa veiding,» svara puslingen, «men han hev sett meg i staden sin.»

«Det var daa forsett,» meinte den eine røvaren, «for det lyt avgjerast snart, um denne hunden her skal leva eller døy. Og det veit hovdingen og ikkje du.»

Den vesle puslingen vart harm, reis upp og gav den andre eit slag paa øyra. Men det slapp han aa gjera for ingen ting, og snart bar det i hop i villt slagsmaal med desse tvo.

I det same gjekk teltdøri upp, og inn kom ein høg, staseleg mann, ung og fager som ein prins av Persia.

«Kven er det som held slikt styr i teltet mitt?» ropa han.

Det vart lenge stilt. Endeleg fortalde den eine av dei, kor dette hadde bore til.

Hovdingen vart raud av harm. «Kva tid hev eg sett deg i min stad, Hassan?» skreik han morsk.

Den vesle puslingen skrokk i hop, til han saag endaa mindre ut enn fyrr, og smette ut or teltet.

Daa han var gjengen, skuva dei tri røvarane bror min fram for hovdingen, og sa: «Her kjem me med den du sende oss ut etter og skulde fanga.»

Hovdingen stod lenge og saag paa fangen. Endeleg sa han:

«Bassa Sulieika, eig du samvit, so veit du sjølv kvi du stend her framfyre Orbasan.»

Daa bror min høyrde dette, kasta han seg paa kne, og svara:

«Herre, du tek i miss. Eg er ein arm ferda-mann og ikkje den Bassa, du trur.»

Røvarane vart storleg forundra, daa dei høyrde dette, men hovdingen sa:

«Det er faafengt aa nekta kven du er. Eg skal føra folk fram for deg, som nok skal vitna kven du er.»

Ei gamal kvinne vart bodsend. Og daa dei

spurde, um ikkje Mustafa var Bassa Sulieika, svara ho:

«Visst er han so. Eg svør ved Profeten, at dette er Bassa og ingen annan.»

«Ser du no, din fark, kva gagn du fekk av dette fantestykket ditt!» ropa hovdingen. «Du er ikkje verd, at eg sulkar kniven min med blodet ditt. I morgon tidleg skal eg binda deg etter føtene til rova paa hesten min og jaga han til skogs med deg, til du er ende paa.»

Daa gav bror min upp all von. «Det er vaabøni som kjem att,» grét han. «No er det ute med deg, arme syster mi, og med Zoraide likeins!»

«Du tarv aldri skapa deg til; det er faafengt, det,» meinte den eine røvaren og batt hendene hans bak paa ryggen. «Sjaa, du kjem deg ut or teltet, fyrr hovdingen reint misser tolmodet!»

Bror min skulde nett til aa gaa, daa tri andre røvarar i det same kom inn med ein fange millom seg. Dei gjekk burt til hovdingen med han, og sa: «Her kjem me med Bassa, so som du sa oss til.»

Bror min fekk sjaa fangen i andletet og gaadde kor merkeleg lik han var han sjølv, berre at han var myrkare av hamlet.

Hovdingen gloste undren fraa den eine fangen til hin.

«Kven av dykk er den rette?» spurde han.

«Meiner du Bassa Sulieika,» svara den andre byrg, «so er det eg.»

Hovdingen vinka med handi, at dei skulde føra Bassa ut. Der etterpaa gjekk han burt aat bror min, skar av reipet med kniven, og bad han setja seg burt paa pute-benken jamsides med han sjølv.

«Det var leidt, dette,» sa han, «at eg skulde taka deg for den ukjura der. Men du fær ikkje døma meg for hardt. Du saag sjølv kor like de var kvarandre.»

Bror min berre bad at han maatte faa fara med det same. Kvar stundi var dyr. Hovdingen spurde kva som stod paa, og Mustafa fortalde alt. Den andre bad han stogga der i teltet med natti; baade han og hesten kunde turva aa faa kvila ut. So skulde han sjølv um morgonen syna han ein snarveg, so han kunde naa paa halvannan dag fram til Balsora.

Bror min sa takk til dette, og gav seg til. Dei duka upp for han av beste slag, og sidan sov han trygt i røvarteltet til det vart aalljos dag.

Daa han vakna var han aaleine i teltet. Men han hørde mannemaal utanfor og drog snart kjensel paa dei som tala; det var hovdingen og den vesle svartbrune puslingen.

Han lydde etter og stakk, daa han hørde at puslingen tagg og bad hovdingen, at han maatte drepa den framande ferdamannen, so han ikkje

skulde melda dei. Mustafa skyna, at puslingen var arg paa han, av di han hadde fenge so ille medferd dagen fyreaat.

Hovdingen drygde eit bil, fyrr han svara. —

«Nei,» meinte han, «det er gjesten min, og gjest skal i ære haldast. Heller ikkje ser han ut, som han vil svika oss.»

Dermed letta han paa teltduken og steig inn.

«Fred vere med deg, Mustafa!» sa han. «Lat oss no eta, so du fær koma av stad.»

Etter maten sette dei seg paa kvar-sin hest og reid tvo-eine i veg.

Hovdingen fortalde, at den Bassa dei hadde fanga aatte skogen, og hadde gjeve dei lov til aa fara der i fred. Men for eit par vikor sidan hadde han utan varsel teke fleire av dei beste mennene, pint dei noko reint fælslegt og hengt dei upp. No laut han sjølv døy. Mustafa vaaga ikkje aa segja noko paa dette. Han var glad han sjølv slapp av med livet.

Daa dei var komne ut or skogen, stansa hovdingen hesten og rettleidde bror min noggrant um vegen. So tok han Mustafa i handi, og sa:

«Mustafa, paa ein underleg maate kom du til aa vera gjest hjaa røvaren Orbasan. Eg bed deg ikkje halda dult det du hev set og høyr. Utan aarsak var du dauden nær; det lyt eg gjera godt att. Tak denne kniven her i gaave fraa meg, og kjem du i naud og treng hjelp, so send han til meg; daa skal eg skunda meg til deg.

Og denne pungen her kann koma vel med paa ferdi.»

Bror min takka og tok mot kniven. Men pungen vilde han ikkje hava. Orbasan tok han ein gong til i handi, slepte pungen ned paa marki og reid burt, skjott som ei pil.

Daa Mustafa saag, at han ikkje kunde naa mannen att, steig han av hesten og tok pungen upp. Og tenk, den store pungen var stappande full av gullpengar. Daa takka Mustafa Gud for hjelpi og bad for den gode røvaren.

So reid han i veg det snøggaste han vann.

Lezah tagde eit bil og saag burt-paa den gamle kjøpmannen.

«Nei, er dette sant, daa fær eg betre tankar um Orbasan. Mot bror din var han gild, det er visst.»

«Han hev fare aat som ein heidersmann,» ropa Muley. «Men eg vonar det ikkje er slutt paa saga enno. Me vil alle gjerne høyra koss det gjekk med bror din, um han fekk berga Fatme og den fagre Zoraide.»

«Dersom de hev hugnad av det, skal eg so gjerne fortelja,» svara Lezah, «for bror min var ute for mangt og mykje merkelegt.»

«Ved middags leite dagen etter drog Mustafa gjennom porten inn i Balsora. Han fekk seg rom paa eit herbyrge og spurde etter, kva tid den slavemarknaden skulde vera, som aar-

leg aars vart halden her. Han fekk til svar, at han kom tvo dagar for seint.

Han hadde storleg tappt ved dette, lét dei. For siste marknadsdagen kom det folk med tvo slavinnor som var so fagre, at heile byen laut av og bisna paa dei. Det hadde vore stor rift um dei, og dei hadde nok kosta mynt for den som kjøpte dei.

Han spurde betre ut um desse tvo, og vart snart vis med, at det nett var dei han leita etter. Han kom likeins etter, at den mannen som hadde kjøpt baae tvo budde eit stykke ifraa Balsora og heitte Tiuli-Kos. Det var ein rik og mektig mann, dette, og noko til aars. Han hadde fyrr vore minister hjaa fyrsten, men no paa sine gamle dagar hadde han bede seg fri og levde berre av pengane sine.

Mustafa vilde fyrst setja etter Tiuli-Kos, som ikkje kunde vera langt komen enno. Men han kom snart til det, at aaleine kunde han lite gjera mot so mektig ein mann. Og so tenkte han ut ein annan plan.

Det at han var so lik Bassa Sulieika sette han paa den tanken, at han skulde vitja Tiuli-Kos under dette namnet og sjaa, um han ikkje paa den maaten kunde faa berga dei arme gjentone.

Han leigde seg tenarskap og mange hestar, og til alt dette kom Orbasans pengar vèl med.

Til slutt kjøpte han staselege klæde aat seg og tenarane sine og gav seg i veg til slottet

der Tiuli-Kos budde. Fem dagar etter var han framme. Slottet laag paa ei fager slette og var kringbygt med høge murar, so ein berre sovidt timde taarni.

Mustafa hadde farga haaret og skjegget sitt svart og gnika andletet inn med ei plante-saft, so han vart brun plent som Bassa.

No sende han ein av tenarane inn i slottet og skulde høyra etter, um Bassa Sulieika kunde faa vera der med natti.

Tenaren kom snart att og hadde fire kvitklædde trælar med seg. Dei leidde hesten til Mustafa inn paa borgtunet. Der hjelpde dei bror min av hesten, og fire andre trælar kom og førde han upp ei tropp og inn til Tiuli-Kos.

Denne tok vel imot bror min og sette fram for han av det beste, huset aatte. Daa dei hadde ete, fekk Mustafa smaatt um senn lirka samrøda burt paa dei nye slavinnone. Tiuli kytte overhendigt av, kor fagre dei var. Berre ille, at dei jamt var so sorgale. Men han hadde den voni, at det snart vilde gjeva seg.

Bror min vart overlag fegen, daa han frette dette, og gjekk og lagde seg, glad i hug. Han kunde vel ha sove ein times tid. Daa vakna han av at skinet fraa ein lampe fall rett paa andletet hans. Han reis upp og trudde, at han drøymde. For der rett framfyre han stod den vesle svartbrune puslingen, som han hadde set hjaa Orbasan. Han heldt ein lampe i handi

og stod der og kaldflirde med den breide flabben sin.

Mustafa laut knipa seg i armen og kjenna etter, um han sov eller vakte. Men mannen stod der like godt.

«Kva skal du her?» ropte Mustafa, han fekk langt um lenge ord for seg.

«Tak det med tol, herre,» flirde den vesle mannen. «Eg hev nok gissa kva ærend du kjem i. Og det er visst. Hadde eg ikkje med eigi hand hengt Bassa upp, vilde eg lite visst, kva eg skulde tenkt.»

«Seg, kva det er, du vil,» ropa Mustafa harm for at han var uppdaga.

«Det var det, eg vilde segja,» heldt puslingen ved, «at eg kom ikkje godt ut av det med hovdingen, og so rømde eg. Men det er di skuld dette, Mustafa, fraa fyrst av. Og no fær du gjeva meg syster di til kjerring, so skal eg hjelpa dykk burt. Men vil du ikkje det, gjeng eg beinast til den nye husbonden min og fortel, kva for ein Bassa han hev fenge i hus.»

Mustafa vart mest fraa seg av harme og redsle. No trudde han, at han stod ved maalet, og so skulde dette utinget koma slik paa tverke. Det var berre ei raad: han laut tyna dette vesle kreket.

Med *eitt* byks sette han ut or sengi og tok paa puslingen. Men denne var for snar i vendingi. Han slengde lampen fraa seg, so den

datt i golvet og slokna, smette seg burt i myrket, og skreik um hjelp av all si makt.

Der stod bror min! Gjentone laut han gjeva upp, so lenge, og berre sjaa og berga seg sjølv.

Han sprang burt til glaset og vilde sjaa, um han kunde sleppa ut den vegen. Det var høgt utfyre, og dertil ein høg mur aa kliva over, um han kom seg heilskapt ned. Eit bil stod han raadvill. Daa høyrde han folk uti gangen. No var dei alt ved døri. Daa treiv han klædi og kniven, og bykste ut igjennom glaset.

Han slo seg stygt. Men han kjende daa, at inkje bein var brote. Hugheilt spratt han upp, og var so heppen, han kom seg over muren, fyrr nokon naadde i han.

Han sprang og sprang, og stogga ikkje, fyrr han kom til ein skog like ved. Der slengde han seg andpusten ned paa marki.

Han tenkte no etter, kva han skulde gjera. Hestane og tenarane hadde han mist, men pengungen bar han i beltet, so den hadde han fenge berga.

Han gjekk, til han naadde fram til ein landsby, og der fekk han seg ein billeg hest, og reid snøgt til næraste by. Her spurde han seg fyre etter ein lækjar, og dei styrde han til ein dugande mann. Der hjaa han fekk han ei lækjar-raad, som var soleis, at tok ein den inn,

seig ein av i dvale. Eit anna pulver fekk han òg, som var til aa vekkja upp or dvalen att.

Daa han hadde fenge desse tvo raadene, kjøpte han seg eit langt skjegg, ein svart kjole og smaa glas og flaskor av alle slag, so han kunde klæda seg ut som ein farande dokter. Desse sakene lesste han paa eit esel, og tok att-ende til Tiuli-Kos. Han turvte ikkje vera redd, at nokon skulde draga kjensel paa han; skjegget gjorde han so framandsleg, at han mest ikkje kjende seg sjølv att, dihell.

Daa han kom fram, sende han bod inn, at den store lækjaren Kakamankabudibaba var utanfor.

Det gjekk som han tenkte. Dette lærde namnet kunde det gamle narret ikkje staa seg for, men baud straks dokteren inn.

Kakamankabudibaba kom, og gamlingen vart so daara av all lærdomen hans, at han vilde ha han til aa sjaa paa slavinnone sine.

Lækjaren kunde med naudi løyna kor fegen han vart, daa han skulde faa sjaa att dei tvo kjære drosene. Hjarta hans hamra og slo, so han kunde høyra slagi, daa han fylgde med Tiuli burt i kvendehuset.

Dei kom inn i eit rom, som var utstasa paa det gildaste. Men her var ingen inne.

«Kambabael, eller kva du no heiter kjære dokter,» sa Tiuli-Kos, «ser du det holet i muren der? No skal alle slavinnone etter tur

stikka armen utigjenom, so ser du etter, um dei er friske.»

Det hjelpste ikkje, kva Mustafa sa til godt; sjaa dei fekk han ikkje. Tiuli gjekk berre med paa aa segja ifraa, koss kvar av dei pla vera med helse. Han drog ei lang liste fram or beltet og ropa upp namnet paa slavinnone. For kvar gong kom det ei hand utigjenom muren, og lækjaren laut kjenna paa pulsen.

Han hadde alt kjent paa seks, og sagt, at dei var friske. Daa ropa Tiuli upp «Fatme», og ein liten kvit arm stakk ut or muren. Mustafa skalv av glede, daa han fekk sjaa denne handi, og sa aalvorsamt, at ho var overlag sjuk.

Tiuli vart leid seg, og bad den vise Kakamankabudibaba skunda seg og finna ei raad aat ho.

Lækjaren gjekk ut og skreiv paa ein liten setel:

«Fatme, eg kann berga deg um du vil taka eit pulver, so du vert liggjande i dvale eit par dagar. Eg veit raad til aa vekkja deg upp att. Vil du det, so berre seg at denne drykken ikkje hev hjelpt. Daa veit eg, at du vil.»

Han kom snart inn att til Tiuli og hadde med seg ein heilt uskadeleg drykk. Han kjende Fatme paa pulsen ein gong til, stakk setelen inn-under armbandet hennar, og sende drykken inn til ho gjennom holet i muren.

Tiuli var mykje utav seg for Fatme og berre tenkte paa, koss han skulde faa ho god att. Med graat i maalet sa han til bror min:

«Kanibaba, tal beint ut og seg kva du trur um Fatme.»

Kakamankabudibaba drog ein tung sukk, og svara:

«Aa herre, bed himmelen um trøyst. Ho hev sterk feber, so det ser stygt ut.»

Daa vart Tiuli harm.

«Kva segjer du, din hund, ho som eg gav tvo tusen gullpengar for, skal ho døy som ei ku! Det segjer eg deg, at gjer du ho ikkje god att, so høg eg hovudet av deg.»

Daa skyna bror min, at han hadde vore for braa og gav Tiuli betre von.

Medan dei stod og tala um dette, kom ein svart træl ut or kvendestova, og sa til lækjaren, at *drykken hadde ikkje hjelpt*.

«Gjer deg fyre, Kamdababelba, eller kva du kallar deg, — eg skal betala kor mykje det skal vera,» ylte Tiuli-Kos.

«Eg skal gjeva ho eit pulver, som gjer ho god att,» svara lækjaren.

«Ja ja, gjev ho eit pulver!» hiksta gamlingen.

Mustafa gjekk fegen burt og henta sovepulveret. Han synte den svarte slaven, kor mykje ein skulde taka um gongen.

Til Tiuli sa han, at han laut ned til strandi

og finna lækjeurter. Dermed skunda han seg ut gjennom porten.

Nedmed vatnet tok han av seg den svarte kjolen og skjegget og kasta paa sjøen. Sjølv gøynde han seg i kjørret til natti kom. Daa smaug han seg inn i gravkjellaren paa slottet.

Daa Mustafa hadde vore burte ein times tid, fekk Tiuli bod, at Fatme laag paa sitt siste. Han sende snøggbod ned til sjøen etter lækjaren. Men sveinen kom snart att og kunde fortelja, at den arme lækjaren var stupt ut i vatnet og drukna; den svarte kjolen hans laag og flaut ute paa sjøen.

Daa banna Tiuli baade seg sjølv og heile verdi og støytt hovudet mot muren. Men alt dette hjelppte lite. Fatme gav snart anden upp og døydde.

Tiuli bad dei daa gjera ei kiste og bera liket aat gravkjellaren. Trælane so gjorde, og skunda seg burt det snøggaste dei vann; dei totte det stunde nedi kista.

Mustafa hadde gøymt seg godt. No kom han fram og kveikte i ljøs. Tok so upp det pulveret han hadde til aa vekkja ho upp med, og lyfte loket av kista. Men tenk kor forstøkt han vart, daa han fekk sjaa eit heilt framandt andlet! Korkje syster mi eller Zoraide laag i kista, men eit heilt ukjent menneske.

Det var ei heil stund, fyrr han kom seg av dette nye slaget. Men endeleg vann med-

kjensla. Han tok pulveret og gav ho. Ho drog anden tungt, slo augo upp og glodde i villske rundt seg. Endeleg saag det ut til, ho vart ved sansar att. Ho reis upp or kista og fall paa kne for Mustafa.

«Koss skal eg takka deg, gode mann, for du hev løyst meg or dette fælslege fangeholet?»

Mustafa spurde daa, koss det kunde ha seg, at det var ho og ikkje Fatme, syster hans, som hadde vorte berga.

Ho saag undri paa han. «No skynar eg, kvi nettupp eg hev vorte frelst,» sa ho. «Du maa vita, at der paa slottet gav dei meg namnet Fatme, og det er *eg* som hev fenge baade setelen og pulveret.»

Bror min spurde etter, koss til stod med syster hans og Zoraide og fekk daa høyra at baae var der paa slottet, men hadde fenge andre namn av Tiuli. Han pla alltid byta namn paa dei han kjøpte. Syster mi og Zoraide heitte no Mirza og Nurmahal.

Daa Fatme saag kor tungt bror min tok det som hendt var, trøysta ho han og lova ho skulde finna paa raad til aa berga baae gjen-tone.

Mustafa tok ny von, og bad ho segja kva raad det var. Ho fortalde:

«Eg hev ikkje vore meir enn fem maanader hjaa Tiuli; men eg hev ikkje anna tenkt paa, etter eg kom dit, enn aa røma burt. Men

aaleine var eg ikkje god til det. Ute paa borg-tunet saag du kann henda ein brunn som sprøyte vatn ut or ti røyrrer. Denne brunnen tenkte eg skulde hjelpa meg burt. Eg kom i hug at heime hjaa far min hadde me havt ein slik. Vatnet i han kom gjennom ei stor hol-veite. Eg vilde gjerne faa vita, um denne brunnen var bygd paa same maaten, og so kytte eg ein dag av han til Tiuli og spurde, kven som hadde bygt han. — Eg hev bygt han sjølv, svara han. Det som ein ser, er det minste. Men vatnet i han kjem or ein bekk minst tusen meter burte, og gjeng igjenom ei hol-veite paa ei mannshøgd. Og alt dette hev eg sjølv funne paa.

Daa eg hørde dette ynskte eg tidt og ofte, at eg hadde aatt mannskrefter. Daa skulde eg berre ha løyst ein stein or sida paa brunnen og so rømt ut den vegen. — No skal eg syna deg veita. Gjennom den kann du koma inn i slottet um natti og faa ut syster di. Men du maa minst hava med deg eit par mann og gjera av med trælane som held vakt.»

Bror min tok ny von av dette. Han lova Fatme at han skulde hjelpa ho heim att, berre ho vilde syna han veg inn paa slottet.

Verst var det aa faa tak i tvo-tri trugne felagar. Daa kom han i hug Orbasan og dolken. Han skunda seg ut or gravkjellaren med Fatme og gjekk av, skulde leita upp røvaren.

For dei siste pengane sine kjøpte han seg ein hest og leigde Fatme inn hjaa ei gamal kjerling i utkanten av Balsora. Sjølv skunda han seg av upp-i fjelli, der han fyrst hadde møtt Orbasan. Han var ikkje lenge um vegen og fann Orbasan, som tok vel imot han.

Bror min fortalde daa, kor gale alt hadde bore til, og Orbasan totte synd i han og lova aa hjelpa han; endaa det var ikkje fritt han laut draga paa smilen inn imillom, helst naar han tenkte paa den store lækjaren Kakamankabudibaba. Puslingen meinte han paa, han skulde hengja upp det fyrste han fekk tak i han.

Tidleg paa morgonen dagen etter sette dei av stad, og Orbasan tok med seg tri av dei beste mennene sine. Dei sprengde av stad so snøgt hestane kunde bera dei, og kom snart til Balsora, der Fatme var. Henne tok dei med seg, og var ikkje lenge um vegen til Tiulislottet.

So snart det var myrkt, smaug dei seg burt aat bekken, som vass-veita kom ifraa. Her sette dei Fatme att og ein mann til aa sjaa etter hestane. Men fyrr dei steig ned i renna, rettleidde Fatme dei nøgje um koss dei skulde fara aat:

Naar dei kom inn paa borgtunet stod det eit taarn i kvart hyrna, og sette døri fraa taarnet til høgde der var Fatme og Zoraide.

Mustafa, Orbasan og tvo til steig ned i holveita; vaapen og allslags spett hadde dei med seg. Vatnet gjekk dei til beltet, men det nauva ikkje.

Daa dei hadde gjenge ein halv times tid, naadde dei fram til brunnen og sette spett paa. Muren var tjukk, men dei fekk snart ut so stort stykke at dei kunde smetta igjenom. Orbasan var fyrstemann inn paa tunet, sidan dei andre.

No galdt det aa finna den døri dei skulde innigjenom. Men her vart dei ikkje samde; for daa dei skulde telja seks dører til vinstre fraa høggre taarnet, fann dei ei dør som var attmura, og no visste dei ikkje um Fatme hadde rekna denne døri med eller sprunge over ho.

Men Orbasan var ikkje lenge raadlaus.

«Sverdet mitt skal opna kvar ei dør,» ropa han og sprengde døri. Dei andre fylgde inn.

Men det var nok ikkje rette døri likevel, var det likt til, for der paa golvet laag seks svarte trælar og sov.

Dei vilde smetta ut att og ikkje vekkja trælane, men i det same reis ein god kjenning av dei upp or kraai der han laag og sette i eit ramskrik; det var puslingen.

Men fyrr trælane sansa rett kva som hendt var, gjorde Orbasan eit byks burt aat puslingen, sleit beltet hans sund og stakk i munnen paa han, so han ikkje fekk skrika. Etterpaa

batt han hendene hans fast paa ryggen. Imedan hadde Mustafa og dei andre tvo alt bunde trælane.

Orbasan sette kniven for bringa paa ein av trælane og spurde kvar Nurmahal og Mirza var, og han laut gaa ved, at dei var i sideromet.

Mustafa var inne som ein vind og fann baade Fatme og Zoraide, dei hadde vakna av larmen. I all hast sank dei saman alt det dei aatte av klæde og gullstas og fylgde med Mustafa. Dei tvo røvarane vilde rappa med seg det dei fann, men Orbasan forbaud det strengt.

«Ingen skal faa det aa segja, at Orbasan braut inn um natti i eit hus og stal gull!»

Mustafa hjelte gjentone ned i brunnen. Medan hengde røvarane puslingen upp paa høgaste brunnknappen. Daa dei soleis hadde straffa denne vesle skarven, som han fortente, steig dei alle ned i veita.

Mustafa og gjentone visste ikkje det gode dei skulde gjera hovdingen for hjelpi, og det er visst, at dei kjem aldri til aa gløyma han.

I Balsora fekk Fatme koma seg um bord paa eit skip som tok ho beinast heim att. Bror min og dei andre tvo var heller ikkje lenge um heimferdi.

Gamle far vart mest fraa seg, so glad vart han, daa han fekk sjaa dei alle att. Dagen etter dei var komne, gjorde han eit drustelegt lag for dei, og baud inn heile byen.

Der laut bror min fortelja alle tilburdane sine fra fyrst til sist. Og alle var med og skrepte av han og av den gilde røvaren.

Og daa far skyna, at Mustafa heldt av Zo-raide, var han ikkje sein, men gav han lov til aa gifta seg med ho.»

Karavanen var komen ut or øydemarki og ferdafolket gledde seg som born, daa dei saag att grønt gras og tett lauvskog.

Nede i ein fager dal laag eit herbyrge for ferdafolk, og her gav dei seg til med natti. Dei var reint kaate no som dei var ute av dei kovne sandmoane. Muley gav seg til aa dansa att og fram paa golvet og gjorde slike løgne kast og sprett, at jamvel grekaren laut draga paa smilen.

Daa dei hadde ete og kvilt seg, fortalde Muley